

M.A. (SANSKRIT) Semester - 2 (CBCS) Examination
March/April -2019 (Old Course)
GADYAKAVYA (CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- प्रश्न-१ नीचेनामांथी कोष्ठपक्षे गेधपंडोनी अनुवाह करो. (१४)
- (१) एकदा तु वासतेय्यास्तुरीये यामे प्रत्युस्येव स्वपने। चटुलज्वालापुञ्जपिञ्जरीकृत सकला ककुभादुर्निवारण दवहुतभुजा दहतमानं केसरिणमद्राक्षोत्। तस्मिन्नेव च दावदहने समुत्सृज्य शावकानुत्प्लुत्य चात्मानं षातयन्ती सिंहीमपश्यत्। आसीच्चास्य चेतसि 'लोके हि लोहेभ्यः कठिनतयाः खलु स्नेहमया बन्धनपाशाः, यदा कृष्टस्तिर्यञ्जोऽप्येवमाचरन्ति' इति।
- (२) द्रष्टुवा च पूर्वनिमित्तपरंपराविर्भावमिति रभिद्यत हृदयेन। कुरङ्गकस्तु कृतप्रणामः समुपसृत्य प्रथममाननसल्यं विषादमुपनिन्ये, पश्चाल्लेखम्। तं च देवो हर्षः स्वयमेवादाया वाचयत। लेखार्थेनैव च समं गृहीत्वा हृदयेन संताप भवग्रहरूपोडभ्यधात् – कुरङ्गक! किं मान्यं तातस्व? इति।
- (३) अथ सोडप्याचक्षे – 'देव! मयापि परिभ्रमता विन्ध्याटव्यां कोडपि कुमारः क्षुधा तृषा च किलेश्यन्नक्लेशार्हः क्वचित्कू – पाभ्यारोडष्टवर्षदेशीयो दृष्टः। स च त्रासगद्रमगदत महाभाग! क्लिष्टस्य मे क्रियतामार्थ! साहाय्यकम्। अस्य मे प्राणापहारिणो पिपासां प्रतिकर्तुमुदकगुदञ्जनिह कूपे कोडपि निष्फलोममैकशरणंभूतः पतितः। तमलमस्मि नाहमुद्यर्तुम' इति।
- (४) एवंगते मन्त्रिणि, राजनि च कामवृत्ते, चन्द पालितो नामाश्मकेन्द्रामात्यस्येन्द्रपालितस्य सूनुरसद्वृतः पितृनिर्वासितो नाम भूत्वा, बहुभिश्चवारणगणैर्वहीभिरनल्प कौशलाभिः शिल्पकारिणीभिरनेकच्छत्रकिंकरैश्च गूढपुरुषैः परिवृतोऽभ्येत्य विविधाभिः क्रीडाभिर्विहारभद्र मात्मसादकरोत्। अमुना चैव संक्रमेण राजन्यास्पद मलभत।
- प्रश्न-२ नीचेनामांथी कोष्ठपक्षे गेधपूर्वापर संदर्भ समजावो. (१४)
- (१) प्रजाभिस्तु बन्धुमतो राजानः न ज्ञातिभिः।
- (२) देव! दाहज्वरो महान् इति।
- (३) दिव्यं हि चक्षुर्भूतभवद्भविष्यत्सु..... शास्त्रं नामाप्रतिहतवृत्ति।
- (४) द्विषतामेष चिरबिल्व्द्रुमः प्रह्वानां तु चन्दनतरुः।
- प्रश्न-३ संस्कृत गेधसाहित्यमां व्याशना प्रदानं नुं मूल्यांकन करोः (१४)
- अथवा
- प्रश्न-३ छर्षयरित (उच्छवास – ५) ना आधारे छर्षवर्धनं पात्रावेपन करोः
- प्रश्न-४ दशकुमारयरित (उच्छवास – ८)ना आधारे 'विश्रुति' नुं पात्रावेपन करो. (१४)
- अथवा
- प्रश्न-४ दशकुमारयरित' ना आठमां उच्छवासं नुं रसदर्शन करो.
- प्रश्न-५ नीचेनामांथी कोष्ठपक्षे गेध पर विवेचनात्मक नोध वप्नो. (१४)
- (१) त्रयो दण्डी प्रबन्धाः।
- (२) विहारभद्रस्य कुटिलोपदेशः।
- (३) प्रभाकरवर्धनस्य पुत्रस्नेहः।
- (४) यशोमत्याः विलायः।
